

Chraňme památku na padlé vlastence

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXVI

ČÍSLO 271, LEDEN 2023

CENA 10 Kč

Nacismus a fašismus stále žijí! Lidé, bděte!

„Aby nebyly marné oběti těch, kdo se postavili nacismu, oběti za naši národní a státní suverenitu, za naši občanskou svobodu, je naší povinností tyto hodnoty chránit a bránit.“ Tato slova též zazněla na pietním aktu v prostorách Ruzyňských kasáren v Praze 6 k uctění statečné smrti popravených představitelů českých vysokoškolských studentských spolků po uzavření českých vysokých škol německou okupační správou 17. listopadu 1939.

„My tady dnes nejsme těmi hlavními. Těmi je oněch devět popravených... Těm zavražděným dlužíme poklonu za jejich oběť. Léta 1938 a 1939, léta nacistické okupace a teroru, byla kritická pro naši národní existenci... Kdyby nedošlo k porážce fašismu, nemohli bychom si tuto tragédii připomínat nejen nyní v České republice, ale 17. listopad by nebyl ani Mezinárodním dnem studentstva, který se slaví po celém světě,“ řekl poslanec Evropského parlamentu Jan Zahradil (ODS). Na jeho slova navázal poslanec a předseda SPD Tomio Okamura: „Se vzpomínkou na oběti československých občanů a na zločiny německého nacismu nesmíme zapomenout, ani na viníky. Značná část z nich zůstala většinou v pozdějším západním Německu nebo USA a dalších zemích nepotrestaná. Škody, které na našem národě, na naší zemi Němci napáchali, nebyly nikdy nahrazeny, přestože to po válce Německu a Němcům nařídily mezinárodní úmluvy z Postupimi. Gestapáci, esesáci, ale i okupanti z wehrmachtu dostávali důchody i z peněz a materiálních hodnot, které za války ukořistili v našich zemích a které nemuseli nahradit. Zatímco Čechoslováci desetiletí po válce spláceli Britům poctivě půjčku na to, aby mohli pomoci Británii bránit. Tu Británii, která uznala Mnichov, tu Británii, která po okupaci vydala část československého pokladu Hitlerovi,“ vytal Okamura oprávněný políček tehdejší zrádné diplomacii Neville Chamberleina.

Nacismus a fašismus dle Okamury není mrtvý, ale stále žije a je nebezpečný. „Nemyslím teď na primitivy z mezinárodních nacistických bojůvek na Ukrajině. Mys-

Představitelé SV ČR (zleva) jeho místopředseda Vladimír Mlejnecký a předseda docent Jan Minář, kteří položili květiny k ruzyňskému památníku zavražděných vlastenců. FOTO – Miroslav Havlík

lím ty, kdo ve jménu ideologie či nějaké víry v něco omezují občanské svobody, potlačují svobodu slova a v prvním sledu diskusi a fakta nahrazují dehonestacemi, pomluvkami a nadávkami. Aby nebyly marné oběti těch, kdo se postavili nacismu, oběti za naši národní a státní suverenitu, za naši občanskou svobodu, je naší povinností tyto hodnoty chránit a bránit,“ uzavřel Okamura své vystoupení.

O tom, jak bylo reagováno na jeho návrh vyznamenat devět zavražděných studentů a zejména po udělení těchto vyznamenání prezidentem Milošem Zemanem, se zmínil Jiří Kobza (SPD): „Musím přiznat, že zde letos poprvé stojím se zlostí a hořkostí v srdci. Nad tím, jak byla jejich památka pošlapána! Vyvolal jsem tím bouři nevole v těch, kteří se snaží upozadit a překrýt události z roku 1939 akcí

STB z roku 1989. Podle nich špatný prezident špatně vyznamenal špatné studenty za špatný návrh špatného poslance ze špatného hnutí SPD. Prý nešlo o žádné hrdiny, nanejvýš o oběti a to ještě politicky nespolehlivé. Dokonce se odvážili naznačit, že ti povraždění byli kolaboranti s německými okupanty... Nemůžu se ubránit pocitu hnusu! Úplně pomíjejí to nejdůležitější – že ti povraždění stáli na straně československého národa a představovali spojení napříč politickým spektrem od pravice až po krajní levice. To je noční můra současných mocipánů, kteří se děsí toho, až se občané spojí a odstaví je od moci,“ zlobil se Kobza v reakci na pořad České televize Reportéři ČT.

Místopředseda ÚV KSČM Milan Krajča v projevu označil za důležité, že se zde v Ruzyňi všich-

ni sešli lidé s rozličným politickým pohledem, ale se stejným zájmem – uctít oběti popravených. Kromě zástupců politických stran a hnutí se tu piety zúčastnili též zástupci vlasteneckých spolků –

Sdružení čs. zahraničních letců – Východ, Společnosti Ludvíka Svobody, Slovanského výboru ČR, Společnosti Julia Fučíka nebo Vlasteneckého sdružení antifašistů. (iportal24.cz)

V sobotu 4. února 2023 se uskuteční od 10 hodin celostátní zasedání Slovanského výboru ČR. Koná se ve 3. poschodí v místnosti č. 153 budovy ÚV KSČM, ulici Politických vězňů, Praha 1. Příznivci slovanské soudržnosti jsou na zasedání srdečně zváni. SV ČR

Pieta u Hlávkovy koleje

Obětí studentů z listopadu 1939 i solidaritu tehdejších škol v zahraničí připomněli řečníci na tradiční pietě před pražskou Hlávkovou kolejí v Jenštejnské ulici, konané loňského 17. listopadu! Pieta proběhla jako jedna z prvních, jimiž si Česká republika připomněla výročí dramatických událostí z listopadu let 1939 a 1989.

Bylo zmíněno, že prezident Miloš Zeman loni vyznamenal na Pražském hradě in memoriam několik studentů, popravených hitlerovci v roce 1939. „I tento akt má symbolický význam a vyjadřuje vztah současné České republiky k demokratickým tradicím české státnosti... Zahrnuje také úctu k obětem nacistické perzekuce, bez rozdílu na jejich politické přesvědčení,“ řekl předseda nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávko-

generací lidí žijícím v naší zemi a ukázal jim zásadní význam opravdové lidské svobody. „Věda a vzdělávání jsou samozřejmě spojeny s takovými úkoly, jako je budování paměti národa, poznávání národního kulturního dědictví,“ zdůraznila Zažimalová. Přitom varovně podotkla, že ideologii nacismu podlehly nejen tehdejší politické špičky a masy občanů, ale nezřídka ji přijímali i mnozí akademicky vzdělaní lidé.

Po dalších projevech a české hymně se přítomní vydali do Žitné ulice, kde si u pamětní desky připomněli nacisty zavražděné vlastence - studenta Jana Opletala a dělníka Václava Sedláčka. Poté se u Hlávkovy koleje uskutečnil ještě jeden pietní akt, uspořádaný Krajským výborem KSČM Praha. Promluvil na něm jeho předsed-

Lidé a květy před Hlávkovou kolejí.

Zdroj: internet

vých Václav Pavlíček. Dle něho lidé vzpomínají na události z roku 1939 ještě z dalšího důvodu: „Je výročí, kdy se realizovala solidarita s československými vysokými školami a jejich studenty ze strany britských vysokých škol a institucí. Řadě studentů se podařilo z území okupovaného Československa uprchnout a pokračovali v boji proti nacistickému Německu a jeho spojencům v zahraničí,“ uvedl Pavlíček.

Předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažimalová označila 17. listopad 1939 jako den, který určil základní životní směřování několika

kyně Marta Semelová a člen jeho Výkonného výboru Petr Vlček. Připomenul, že 2. světová válka si vyžádala desítky milionů lidských obětí a nesmírné materiální ztráty. „Hodnoty, jež budovaly generace našich předků, byly zničeny. Lidé si dodnes kladou otázku, co bylo příčinou takové zkázy? Odkaz 17. listopadu jako Mezinárodního dne studentstva nám v kontextu roku 1939 a následujících válečných let, říká: fašismu je třeba se důrazně postavit již v jeho zárodkách, jinak budou důsledky katastrofální!“ varoval Vlček.

(iportal24.cz)

Vážení odběratelé Slovanské vzájemnosti!

Předplatné našich novin neměníme! Zůstává ve stejné výši. Skládá se z úhrady 11 výtisků po 10,- Kč, poštovného a ostatních nákladů, které tvoří převážně bankovní poplatky. Při odběru jednoho výtisku poukažte 203,- Kč, při

dvou výtiscích 322,- Kč, při třech 448,- Kč, při čtyřech 546,- Kč, při pěti 652,- Kč, při šesti ks 748,- Kč, při sedmi 842,- Kč, při osmi 934,- Kč, při devíti 1022,- Kč, při deseti ks 1062,- Kč. Každý dobrovolný příspěvek je velmi vítán.

V novinách je vložena poukázka, prosíme do variabilního symbolu napište poštovní směrovací číslo. Pokud platíte bankovním převodem, nezapomeňte na našem č. účtu 75690309/0800 uvést svůj variabilní symbol! JAN MINÁŘ

Ludvík Svoboda – vzor pro český národ

Společnost Ludvíka Svobody (SLS) s Krajem Vysočina, Obcí Hroznatín, 22. vrtulníkovou základnou Sedlec, ČsOL a ČSBS, Klubem českého pohraničí, Klubem českých turistů – pobočka Trnava a Klubem přímých po-

tomků zahraničního odboje uspořádaly loni 26. listopadu setkání k uctění památky hrdiny obou světových válek, vlastence, v letech 1968 – 1975 prezidenta ČSSR armádního generála Ludvíka Svobody.

Jak zaznělo, lidé přijeli do Hroznatína (okr. Třebíč) „s teplem v srdci“, aby si připomněli, že je tomu 127 let, co se zde Svoboda narodil. Událost měla slavnostní ráz. Ten podtrhl dvojí přelet armádního vrtulníku nad hlavami účastníků coby hold svému někdejšímu vrchnímu veliteli. Také symbolická čestná stráž, již tvořili členové Klubu českého pohraničí (KČP) s prapory, a hymny Slovenské republiky a České republiky.

Pamětní kámen

Květiny a věnce pokládají delegace k Pamětnímu kameni Ludvíka Svobody s jeho vyobrazením: Miroslav Klusák a Ludvík Engel za SLS, starostka obce Hroznatín Ivana Uchytílová, starosta sousední obce Rudíkov Zdeněk Souček, ředitel rudíkovské základní školy nesoucí čestný titul „Ludvíka Svobody“ Martin Suk, starosta Třebíče Pavel Pacal, Karel Holík, místostarosta Kroměříže, kde se nachází Svobodova rodinná hrobka,

Armáda ČR v osobě ředitele Krajského vojenského velitelství Jihlava majora Aleše Fleissiga, Klubu českého pohraničí, jménem OS Čech, Moravy a Slezska Stanislav Grospič, také řada dalších spolků, jednotlivci, občané.

Na památku Ludvíka Svobody nezapomínají komunisté, ti se ostatně podíleli i na finančním zajištění pořízení Pamětního kamene. Květiny jménem KSČM položili místopředseda ÚV Ludvík Šulda, delegace okresního výboru v Třebíči.

„Touto akcí společně udržujeme a předáváme odkaz nejen Ludvíka Svobody, ale všech veteránů, československých odbojářů druhé světové války, domácího a zahraničního odboje,“ poděkoval v úvodu jménem pořadatelů Miroslav Klusák.

Český de Gaulle

Kapitán v. v. Stanislav Balík zavzpomínal, jak se v roce 2013 na konferenci u příležitosti 70. výročí sokolovské bitvy setkal s prof. Klusákovou Svobodovou a toto setkání se pro něj stalo nezapomenutelným, neboť ho nasměrovalo k hlubšímu zájmu o Svobodovu osobnost, což se nakonec zobrazilo i v jeho knihách. V Ludvíku Svobodovi vidí příklad i pro sou-

časné vojáky, „protože znát vojenskou historii je alfou a omegou pro jejich službu“. Balík přirovnal Svobodu k hrdinovi francouzské antinacistické rezistence Charles de Gaullovi, přičemž nalezl řadu shodných momentů v jejich osudech a činech. „Charles de Gaulle a Ludvík Svoboda se zapsali do srdcí svých národů, oba bojovali v obou světových válkách,“ připomněl Balík.

V roce 1939 nezbylo Svobodovi, jenž chtěl bránit vlast proti německým okupantům, nic jiného, než ilegálně opustit protektorát a odejít do Polska a dále na východ. V SSSR se po 22. červnu 1941 vytvořily podmínky pro zformování čs. vojenské jednotky, zpočátku praporu. Na začátku to bylo tisíc vojáků, kteří si nesli motto Se Svobodou za svobodu a prošli slavně „z Buzuluku do Prahy“. V květnu 1945 při slavnostní přehlídce čítali svobodovci bojující po boku Rudé armády desetitisíce vojáků!

Svoboda po válce opakoval na všech setkáních s občany a mládeží, na mezinárodních konferencích, zásadní myšlenku, že nejcennější je zachování světového míru. O to se zasazoval i jako prezident, kterým se stal v roce 1968.

(Pokračování na s. 7)

Předseda SLS Miroslav Klusák, pravuk Ludvíka Svobody (vpravo) a Ludvík Engel, místopředseda SLS, kladou kytici k pomníku. FOTO – Monika Hoření

Sunou nás do dluhové pasti!

Z vystoupení generála Hynka Blaška, poslance Evropského parlamentu na protivládní demonstraci na Václavském náměstí 28. října 2022:

Tak hezky nás pojmenoval nejmilovanější, nejmilostivější ministerský předseda a další z jeho smečky. Jsme ve válce? To je od začátku největší manipulace, kterou nás premiér prezentuje. Umožňuje této vládě použít ji jako výmluvu pro všechny problémy, které neřeší.

Všimli jste si někdo, že by Česká republika byla ve válce!? Že se Armáda ČR účastní vojenských operací na Ukrajině!? Že by byl vydán zákon o vyvlastnění strategických energetických zařízení, což by byl průmysl, který vlastně ani neexistuje, převeden na válečnou výrobu, že by byl zaveden přidělový systém, že by byla vyhlášena částečná mobilizace? Jedná

se jen a pouze o kecý vládních představitelů, kteří však mohutně podporují miliardami, posílanými na Ukrajinu a zbraněmi. Naše peníze vydávají dál a dál, sunou nás do dluhové pasti. Státní dluh je v současnosti přes dva biliony korun. Chtějí následovat Řecko?!

Mojí úlohu vidím v tom: účastnit se jednání vlády a přesvědčovat ministry o nesmyslnosti takového počínání. Upozorňovat na nálady ve společnosti, které nesmějí přehlížet. Upozorňovat je, připomínat jim, že jsou na svých postech z vaší vůle a mají prvořadou povinnost starat se o vás. A až pak se starat o blaho Ukrajiny. Budu tlačit na premiéra, aby okamžitě zastavil dodávky zbraní na Ukrajinu. A z titulu našeho předsednictví Evropské unie zahájil okamžité jednání o ukončení války. Všeobecně známou skutečností je, že vlády ODS a ČSSD se po-

staraly o skutečně výhodný prodej buď částí nebo celých strategických energetických zařízení – distribučních sítí, zásobníků plynu a dalších zařízení. Tak stát ztratil možnost ovlivňovat jejich činnost. Řekněte, vážení přátelé, aby byl nadarmo takhle někdo blbej!? Zavírají se naše doly, horníci ztrácejí zaměstnání a uhlí se vozí z Austrálie. Je to normální!? Vláda je proto, aby Rusko přestalo dodávat palivové články do našich jaderných reaktorů. Budou mít problémy i sousedi. Ale pokud ztratíme i jadernou energii, za této situace, tak se můžeme rovnou vrátit na stromy.

Kde nakupuje plyn i Ukrajina? V Rusku? Pokud ano, pak je to velmi zajímavý precedens. Oni můžou a my ne!? Chtěl bych, abyste byli chráněni před energetickou chudobou.

(jel)

Vzbuřenci proti zpravodajství ČT!

Několik tisíc lidí s českými vlajkami se loni 17. listopadu vydalo Prahou od Státní opery po magistrále přes Nuselský most k budově České televize (ČT) na Kavčích horách. Jak

sdělna ČTK, účastníci pochodu tím vyjadřovali protest proti zpravodajství veřejnoprávní televize a zejména proti vládnímu kabinetu premiéra Petra Fialy, což dali najevo i skandováním:

„Demisi, demisi...“ Řečníci před budovou ČT vystupovali proti krokům vlády, kritizovali členství ČR v Evropské unii a NATO. Svolavatel akce Ladislav Vrábel řekl, že shromáždění občanů je dalším z pokusů o nenásilnou revoluci. Demonstranti také žádali, aby ČT odvysílala desetiminutový projev jejich představitelů, což bylo odmítnuto.

„Česká televize vrátila slovu kanál původní význam,“ nesli na transparentu dle líčení Parlamentních listů.cz hodně rozeznání lidí. A ty další promlouvaly dost kriticky: „Televize veřejná, banda prodejná!“, „ČT24 – Pohádky ovčí babičky...“

Na jednom z větších transparentů byla část české vlády zobrazena ve stejném pytlí, do kterého uložil na budově ministerstva vnitra podobiznu prezidenta Vladimíra Putina ministr Vít Rakušan, který ostatně demonstranty nazval šmejdy. I on byl uložen ve zmíněném pytlí.

Protestující proti zpravodajství ČT

Zdroj: Echo24.cz

Poctu vzdávají (zleva) Ludvík Engel, místopředseda SLS a Emil Kulfánek, místopředseda ČSBS. FOTO – Miroslav Havlík

Předseda ČSBS Jaroslav Vodička (vpravo)

FOTO – Miroslav Havlík

Vláda stamiliardami zadluhuje naše děti...!

Lidé na pražské Letné opět protestovali

Za nízké ceny energií a potravin, za snížení inflace a národní hrdost, za lidskou sounáležitost proběhla loni 26. listopadu při účasti tisícovek občanů na pražské Letenské pláni protivládní manifestace Národní rady obnovy. Přivítal je zpěvák Pepa Nos písní „Škudci země české“. Ve skladbě ironizoval jednotlivé členy vlády v čele s premiérem Petrem Fialou (ODS). Demonstrace byla výzvou pětikoaličnímu kabinetu s jednotlivými kroky pro záchranu české ekonomiky.

Organizátor protestu Jiří Havel na začátku bouřlivé akce uvedl, že stále spousta lidí, kterým přišly velké účty či zálohy na energie, říká: „Vláda se o nás postará.“ Podle Havla však o žádném postarání nemůže být řeč. Již brzy má být ještě hůř. „Jsme všichni v hluboké krizi, a to nejen energetické, a ta se neustále prohlubuje. Stoupá dále inflace, zdražování je pořád v ČR vyšší než v ostatních státech. Začíná se propouštět a mnoho podniků se zavře a už nikdy neotevře. Sešli jsme se tu proto, abychom našli společné řešení,“ zdůraznil Havel.

Prodávat českou elektřinu za české ceny

Lidé s sebou na demonstraci přinesli trefné, naléhavé i vtípné transparenty. Například z nich znělo: „Fialo, to stačí, jste váleční štváči,“ „Základny USA do USA a bude mír,“ nebo „Ani na východ ani na západ. Jenom sami.“ V hradbě lidských těl se skvěly české vlajky či prapory jednotlivých politických stran a uskupení. Aktivně se manifestace účastnili kupříkladu zástupci KSČM, Trikolory, hnutí Akce D.O.S.T., politické strany Domov... Protestující lidé si vyslechli projevy erudovaných odborníků. Expert na oblast energetiky Ivan Noveský kritizoval, že se elektřina z ČR vyvážá za 2,50 korun za kilowatthodinu

Protestující občané na Letenské pláni

Zdroj: irozhlas.cz

a dovází za 8,50 Kč za kWh. „Proč? Když fyzicky nikdy nepustila Českou republiku!“ uvedl pádný argument za obrovského aplausu demonstrantů. Řešením je dle něho prodávat „Českou elektřinu za české ceny, konkrétně za čtyři koruny za kilowatthodinu i s daněmi“ a na burzy dát k dispozici jen její přebytek. „Proč vláda stamiliardami zadluhuje naše děti, děti našich dětí a také jejich dětí? Je to šílené!“ řekl děsivý fakt Noveský a navrhl odvolat všechny, co jsou přímo vinní za okrádání České republiky. Jmenovitě uvedl vládu, vedení Energetického regulačního úřadu a vedení ČEZu.

Ceny potravin nám nejvíce narostly v EU!

Další energetik Vladimír Štěpán varoval před zhroutilím průmyslu pod tíhou energetické krize a s tím související nezaměstnaností. Přitom se zmínil o Třineckých železárnách, které doteď platily zálohy 800 milionů, teď nově budou platit čtyři miliardy. „Dohromady to je o 36 miliard více! Státní podpora přitom dělá 30 miliard pro celou republiku,“ řekl Štěpán s tím, že vládní pomoc firmám

i obyvatelstvu je zcela nedostatečná. S kabinetem Petra Fialy se dle něho vůbec nedá domluvit. „A proto jsme tady.“ Upozornil také, že v ČR narostly ceny potravin nejvíce z celé Evropské unie, přitom máme nejvyšší deficit státního rozpočtu. „Když nám tak narostly ceny, deficit by přece neměl být nejvyšší! Celé je to uměle vyvolané a připravované více let,“ dodal Štěpán.

Dostupnost potravin pro všechny

Expert na zemědělství a potravinářství Zdeněk Jandajsek pranýřoval, že u nás „dostávají podporu ti, co nic nevyrobí.“ Vláda si tak dle něho kupuje voliče, kteří nemusejí nic dělat, a proto jí dají svůj hlas. „Je nehorázné, za jaké ceny jde to, co zemědělci a potravináři vyrobí do maloobchodní sítě. Brambory tam jdou za 5 až 6 korun a prodávají se za 15 až 25 korun za kilogram, brzy za třicet. To je marže 300 až 400 procent,“ odhalil smutný obraz Jandajsek. Dle něj je třeba zaměřit prostředky na dostupnost potravin pro všechny. „Když je dostaneme mezi ty, kteří je vyrábějí, bude cena potravin nižší. Je

zároveň potřeba regulovat prodej v maloobchodě, aby nedocházelo k těm třístaprocenním maržím, které se stejně pak odvezou do zahraničí a nám nezůstane ani koruna. Pokud to dokážeme změnit, sníží se ceny a bude se zvyšovat výroba i soběstačnost našich českých potravin,“ vyzval Jandajsek a označil Fialův kabinet za „spolek, který nás likviduje“ a „vládu diletantů,“ v níž zcela chybí skutečný zemědělský a potravinářský odborník.

Koller vyzval k odchodu z EU a NATO

Vojenský analytik a expert na obranu Martin Koller přečetl slib věrnosti České republice, který se týká všech ministrů. „Nemluví se tam nic o věrnosti Evropské unii, NATO a už vůbec ne ukrajinskému režimu,“ řekl Koller. Vývoj na Ukrajině přirovnal k tomu, jako by v Berlíně postavili sochu Hitlerovi a dali vyznamenání Himmlerovi. „Protože Bandera je stejný lotr jako Himmler, Sučevyč také. Oni tam oslavují zločince, kteří vraždili Poláky, Rusy a realizovali holocaust na Židech. A to podporujeme my, kdo se opíráme o tradice T. G. Masaryka,“ polemizoval Koller. Dvě procenta HDP České republiky, jež směřují na ministerstvo obrany, jsou dle Kollera „obrovské peníze. Bylo by potřeba je efektivně využívat. Ne na nákupy podporující zahraniční zbrojení a na vyvážení zbraní kamsi na Ukrajinu bez jakéhokoliv pozitivního efektu.“ Několikrát zmínil slovo „mír.“

Jako řešení v tomto ohledu vidí odchod z EU a Severoatlantické aliance. „Obě jsou sluhové globálních lichvářů z USA, z Bruselu a Německa.“

Naše země nevzkvétá!

Vodohospodářský a dopravní expert Jan Skalický zmínil parale-

lu nynější letenské demonstrace s demonstrací před 33 roky na stejném místě. Vzpomněl přitom slova Václava Havla, že „naše země nevzkvétá.“ Dle Skalického však nevzkvétá ani dnes. „Jsou tu hlubší problémy než před 33 lety, což je opravdu hanba. Musíme se zaměřit na výchovu mládeže a donutit k tomu budoucí vládu, protože věřím, že tato současná už tady nebude. Nechci, abychom se na Letné za dalších 33 let v roce 2055 znovu sešli a koukali, jak naše země opět nevzkvétá. Vymírají tu lidé, kteří stavěli elektrárny, kteří rozumějí zemědělství a hospodářství. To se dneska mládež neučí. Oni se učí o padesáti pohlavích. Jak mají být korektní, evropští, celosvětoví a globální,“ řekl Skalický.

Konec cenzury, obnovit dialog

Mediální expert a bývalý ředitel zpravodajství ČT Petr Bohuš mrazivě pověděl, že ve společnosti funguje cenzura, podporovaná vládnoucí pětikoalicí. „Mluví se o nás jako o dezinformátorech a proruských živlech. Vláda tím chce zabránit dialogu a odkryvání pravdy.“ Naléhavě volal po skončení cenzury a obnovení dialogu napříč českou společností. Zakladatel Nadačního fondu Pravda o vodě Radek Novotný, který dlouhodobě bojuje proti tunelování vodáren, řekl, že nepotřebujeme „Trautenberky u našich studní,“ protože „umíme prodat vodu sami.“

Výstupem z protestu na Letné je 20 požadavků na vládu, které Národní rada obnovy zveřejnila. Pořadatelé současně apelovali na občany, aby neváhali jít za členy vlády a parlamentu a chtěli po nich jakožto státních zaměstnancích konkrétní odpověď na palčivá témata. Zapojit hodlají i odbory a podnikatele.

(iportal24.cz, pk, jel)

České pivovarnictví patří k světovým velmocem

Ctihodným Metuzalémem je Pivovar Černá Hora na Blanensku. Historické písemnosti hovoří o datu jeho založení dne 16. července roku 1298! A dál dosvědčují, že tento kmet, vařící chmelový trůnk, se stal pak společným majetkem bratří Tase a Jaroslava Černoohorských z Boskovic roku 1530. V 19. století si pivovar poprvé pronajal – včetně hospody s palírnou – Maxmilián Polák. Tolik stručný exkurz do dějin černoohorského klenotu z Moravy.

V současnosti produkuje na náš trh milovníkům řízného a lahodného moku s bělostnou čepicí piva značek: Tas, Granát, Páter, Sklepín, Velen, Medová 13, Ležák, Matouš a Hořká 11. Loni počátkem listopadu tady v Centru sladovny Pivovaru Černá Hora Sdružení přátel piva (SPP) vyhláškou již tradičně jako každý rok výsledky své soutěže o nejlepší piva, pivovary a pivovarnické osobnosti České republiky za rok 2022. Ocenění jim bylo předáváno za přítomnosti předsedy SPP Tomáše Erlicha. Je nutné zdůraznit, že oceněná kategorie Světlý ležák je

v ČR královskou kategorií. Je lidově přezdíván jako dvanáctka a zároveň bez nadsázky označován jako fenomén, což uznávají i zahraniční pivovarnické velmoci.

Kategorie Létařské pivo bylo v soutěži SPP zcela premiérová, zřízená pro výrobu piva, kteří nedostupují vlastním výrobním zařízením. Zato vlastní svoji značku, své receptury a leckdy mají i svého sládku (většinou majitele v jedné osobě, kteří vaří své várky v pronajatých pivovarech). Mezi oceněnými sympaticky zazářily jako hvězdy pivovaru roku 2022 Budějovický Budvar a sládek tohoto roku Martin Palouš z minipivovaru Volt v Jablonci nad Nisou.

SPP s vlasteneckým duchem hájí mnohaletou dobrou světovou pověst českého piva. Vzniklo transformací z původní Strany přátel piva, založené před více než čtvrt stoletím – v roce 1997. Od roku 2005 je SPP členem EBCU – Evropské unie pivních spotřebitelů. K členům SPP patří mnozí čeští sládkové, opravdoví mistři svého oboru. K loňskému 1. listopadu čítalo sdružení 1524 registrova-

ných právoplatných členů. Nejvíce v Praze – 40 procent.

JAN JELÍNEK

Kompletní výsledky ankety Pivo roku 2022 Světlé výčepní pivo

1. Hektor, světlé výčepní – Řemeslný pivovar CLOCK, 2. Bernard Desítka, světlé výčepní pivo – Rodinný pivovar Bernard, 3. Podskalák, světlé výčepní – Pivovar Rohozec.

Světlý ležák

1. Prostě Ležák – Pivovar BadFlash, 2. Fabián 12%, světlý ležák – Pivovar Hostomice, 3. Muflon, světlý ležák 11° - Pivovar Kunratice.

Silné pivo

1. Primátor 16 Exkluziv – Pivovar PRIMÁTOR, 2. Sv. Norbert Vánoční Doppelbock 19° - Pivovar Strahov, 3. Zimní Fabián 16% - Pivovar Hostomice.

Tmavé/polotmavé, spodně kvašené pivo

1. Sv. Norbert Tmavý ležák – Pivovar Strahov, 2. Budvar Tmavý ležák – Pivovar Budějovický Budvar, 3. Bernard, Černý ležák s jem-

nými kvasnicemi – Rodinný pivovar Bernard.

Pšeničné pivo

1. Primátor Weizen – Pivovar PRIMÁTOR, 2. Sv. Norbert Weizen – Pivovar Strahov, 3. Akumulátor-Weizen – Pivovar Volt.

Světlé svrchně kvašené pivo

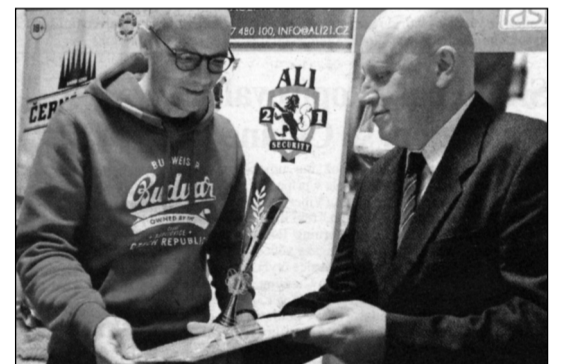
1. Bernard, Bohemian Ale – Rodinný pivovar Bernard, 2. Traktor IPA – Pivovar Zlatá Kráva, 3. Hangár Yankee Clipper NE IPA 15° - Létařské pivo Hangár.

Tmavé/polotmavé, svrchně kvašené pivo

1. Torpid Mind, Russian Imperial Stout – Pivovar BadFlash, 2. Pentagram 27° (Barrel Aged Imperial Stout) – Sibiria Brewery, 3. Impuls, Imperiální stout – Pivovar Volt.

Kyselá piva

1. Zichovec Sour Passion Fruit 12 – Rodinný pivovar Zichovec, 2. Ohmmm Gose – Pivovar Volt,

Předseda Sdružení přátel piva Tomáš Erlich předává polosládku technologie výroby Petru Košíňovi (vlevo) z Budějovického Budvaru cenu pro tento vítězný pivovar roku 2022 FOTO - ČTK

3. Sean Buckthorn Sorbet – Sibiria Brewery.

Létařské pivo

1. Pivovar Hangár, 2. Pivovar Falkon, 3. Pivovar Černý Potoka.

Minipivovar roku

1. Pivovar Volt, 2. Pivovar Matouš, 3. Pivovar BadFlash

Pivovar roku

1. Pivovar Budějovický Budvar, 2. Rodinný pivovar Bernard, 3. Pivovar PRIMÁTOR.

Sládek roku

Martin Palouš, minipivovar Volt v Jablonci nad Nisou. (jel)

Stranu 3 připravil a redigoval Jan Jelínek

Neušlo nám

■ 7. výročí blokády Krymu

V noci na 22. listopad 2015 v Chersonské oblasti militanti vyhodili do povětří stožár elektrického vedení, kterými bylo na Krymský poloostrov dodáváno více jak 80 % elektřiny. Během jedné chvíle zůstaly bez elektřiny asi dva miliony lidí, všechny podniky, obytné oblasti a sociální zařízení. Kromě toho byla odkloněna voda z kanálu, který zásoboval Krym pitnou vodou. **ukraina.ru**

■ NATO proti NATO?

Turecké stíhačky provedly útok na základnu, kde sídlí velitelství vojsk USA v Sýrii a kde probíhá výcvik kurdských bojovníků. Turecký prezident Erdogan se dříve vyjadřoval negativně vůči požadavkům Kurdů na založení vlastního státu. Dodáme, že armáda USA je v Sýrii bez pozvání a již byla mnohokrát požádána, aby zemi opustila. **rt.ru**

■ Jsou na Ukrajině fašisté?

Nejvyšší soud Ukrajiny rozhodl, že symboly divize SS „Halič“ nejsou nacistické. Informoval o tom právník Vjačeslav Jakubenko, který zastupuje zájmy Ukrajinského institutu národní paměti: „Nejvyšší soud ukončil dlouhou soudní epopej, kterou před pěti lety zahájili představitelé „ruského světa“. Ukrajínští nacionalisté vytvořili v roce 1943 divizi SS „Halič“. Bojovníci této divize se podíleli na trestných operacích a masakrech civilistů. **ura.ru**

■ Zmrazení nebo obyčejná krádež?

Evropská unie zmrazila ruská aktiva v celkové hodnotě 68 mld. eur, informuje portál Politico s odvoláním na interní dokument EU. Dle publikace byla většina aktiv zmrazená v Belgii (50 mld.) a Lucembursku (5,5 mld.). Přibližně 34 mld. však mohou představovat ruské národní rezervy. Úředníci z Bruselu hledají způsob jak zabavit ruská aktiva na Západě a převést je na „obnovu Ukrajiny“. Evropská unie proto chce změnit trestní právo. „Z pohledu mezinárodního práva je zcela jasné, že bez souhlasu Ruska nebudete moci využívat aktiva jeho centrální banky,“ píše se v článku Politico. Dle jiných zdrojů se jedná o více jak 300 mld. eur. **mhav**

■ Němci o Ukrajině

Podle nedávných průzkumů 40 % Němců plně nebo částečně souhlasí s tvrzením, že vojenská operace byla ruskou odpovědí na provokaci NATO. 44 % dotázaných je také přesvědčeno, že Putin zasahuje proti „globální elitě“, která, jak se říká, „tahá za nitky“. V podobném průzkumu z dubna předloňského roku s touto teorií souhlasilo o 12 % méně lidí. Téměř dvojnásobně na 9 % vzrostl také počet těch, kteří se domnívají, že válka byla „nutná“ ke „svržení tamní fašistické vlády“. Informoval o tom německý časopis Spiegel s odvoláním na studii Centra pro monitoring, analýzu a strategii (Cemas). Obyvatelé si, podle Centra, přejí co nejrychlejší ukončení konfliktu a návrat k normálním obchodním vztahům s Ruskou federací. **mhav**

Stranu 4 připravili a redigovali Miroslav Havlík a Jan Jelínek

Vypnutí Evropy

Švédské noviny Nya Dagbladet zveřejnily tajné memorandům z ledna 2022, které připravili pracovníci americké společnosti RAND Corporation úzce spjaté s Pentagonem a vojensko-průmyslovým komplexem.

Dokument přímo odkazuje na plány USA pro Evropu: zcela zničit její ekonomiku „útokem Ruska na Ukrajinu“. Ústřední roli by v tom měla sehrát současná vláda Německa. Krátké třístránkové memorandum, které je interním dokumentem RAND, obsahuje poměrně podrobnou analýzu nevyhnutelného ekonomického kolapsu Evropy v důsledku Amerikou vyprovokovaného útoku RF na Ukrajinu.

Oslabit Německo, posílit USA

USA nejsou schopny přežít současnou hospodářskou krizi bez větší podpory. Politika kvantitativního uvolňování (vytváření peněz bankami, pozn. red.) a nekon-

Výměna zajatců

Jak potvrdily Moskva i Kyjev tak si loni 1. prosince vyměnily z vojenského konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou po 50 mužích z obou stran. Krvavý střet s mnoha

Oprava a omluva

Loni v prosincovém čísle SV jsme na straně 6 zveřejnili článek s titulkem „Korejská lidově demokratická republika“ s fotografií jejího bývalého nejvyššího představitele Kim Ir Sena. Do podpisky pod jeho snímkem se nám vloudil nemilý zkrat! Z textu vypadlo několik slov, což způsobilo nesprávné znění textu. Za

Putin: Hrozba jaderné války roste

Na zasedání Rady pro rozvoj občanské společnosti a lidských práv loni v prosinci ruský prezident Vladimir Putin souhlasil s obavou, že hrozba jaderné války ve světě roste. Připomněl, že Ruská federace považuje jaderné zbraně za prostředek obrany. „Nebudeme mávat jadernými zbraněmi jako britvou po celém světě.“ Zdůraznil, že pokud je Rusko po rozvíjení situace nepoužije jako první, pak jako druhý už je nepoužije. Znamená to, že použití těchto zbraní je možné jako odpověď na jaderný útok proti RF. Zopakoval, že ruské jaderné zbraně se nacházejí výhradně na teritoriu Ruska, kdežto americké jaderné zbraně jsou třeba v Turec-

Zelenskyj couvl

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj couvl a zmínil svá jednoznačná tvrzení, že raketu, která 15. listopadu večer zasáhla polský Przewodów a zabila dva lidi, odpálili Rusové. „Nevím to na 100 procent. Myslím, že ani svět na 100 procent neví, co se stalo. Nedokážu s přesností říci, že to byla ukrajinská protivzdušná obrana,“ uvedl Zelenskyj 17. listopadu dle stanice France 24 ve videopříspevků na ekonomickém fóru v Singapuru. Zelenskyj tak reagoval pod tlakem Západu, který jeho obviňování Ruska okřikl. Prezident USA Joe Biden prohlásil, že

trolované vypouštění finančních prostředků od roku 2020 vedly k výraznému nárůstu veřejného dluhu a přebytku hotovosti v ekonomice. Jediným dostupným zdrojem surovin a zdrojů pro americkou ekonomiku je ekonomika evropských zemí vázaná závazky v rámci NATO a EU. Rostoucí nezávislost Německa, která bude posílena tím, jak USA opustí Evropu, by mohla vést ke konstruktivnímu politickému konsensu mezi Německem a Francií, po kterém bude následovat Itálie a další země staré Evropy. Pokud se tento scénář naplní, stane se stará Evropa konkurentem schopným odolat východoevropským zemím, které se orientují na USA.

Zranitelnost německé i evropské ekonomiky

V případě německé hospodářské krize lze očekávat proudění zdrojů z evropské ekonomiky do ekonomiky USA. Tempo evropského hospodářského rozvoje závisí zce-

mrtvými a raněnými zatím nespěje k rozhovorům pro jeho zastavení. Po dalších 60 zajatcích bylo vzájemně vyměněno 6. prosince. **(jel)**

tuto nepříjemnou chybu se velice omlouváme velvyslanectví KLDR v České republice a čtenářům našeho listu. Správně měla být v textu podpisky uvedena tato slova Kim Ir Sena: „Věříš-li v lid a opíráš-li se o jeho sílu, stokrát zvítězíš. Opomeň-li lid, stokrát prohraješ.“ **(SV)**

ku a dalších zemích Evropy, a že v blízkosti ruských hranic probíhají vojenská cvičení s jakoby použitím jaderných zbraní. Připomněl výrok, nyní již bývalé premiérky Velké Británie Liz Trussové, která veřejně prohlásila, že pokud se stane premiérkou, nebude váhat zmáčknout červené tlačítko jako první. Dle ruské vojenské doktríny je možné použít tyto zbraně pouze jako obranný prostředek a jsou v ní přesně popsány případy možného jejich použití. Což se zásadně liší od doktríny USA, která byla loni upravena a USA si tím ještě více „uvolnily ruce“ při použití těchto zbraní hromadného ničení. **mhav**

pro původní tvrzení Zelenského neexistují důkazy.

Partnerům z G7 a NATO ještě řekl, že výbuch na území Polska v Przewodówe způsobila střela ukrajinské protivzdušné obrany. Jak podotkl Jakub Kumoch, poradce polského rezidenta Andrzeje Dudy, tak „nikdo Ukrajinu neobviňuje z toho, že úmyslně bombardovala polské území.“ Dle něho mnoho skutečností nasvědčuje tomu, že v Przewodówe dopadla jedna ze střel, jež Ukrajinci odpálili proti ruské raketě. Ta ale cíl minula a navíc u ní selhal sebezničující mechanismus.

la na Německu, které v EU nese hlavní zátěž. Německá ekonomika spočívá na dvou pilířích: přístupu k neomezeným levným nerostným surovinám z Ruska a levné elektřině z Francie. Význam prvního faktoru je výrazně vyšší. Pozastavení ruských dodávek povede ke kolapsu německé ekonomiky a následně ekonomiky EU. Závislost Francie na dodávkách energetického uranu z Ruska povede k přeorientování na dodávky z Austrálie a Kanady, které jsou nyní součástí bloku AUCUS, což umožňuje vyvíjet další tlak na dodávky zdrojů.

Řízená krize

USA zastavily realizaci „Severního potoku 2“. Zcela odříznout Německo od dodávek ruských energií je možné díky zapojení Německa do vojenské konfrontace s Ruskou federací na Ukrajině.

V Moskvě odhalena socha Fidela Castra

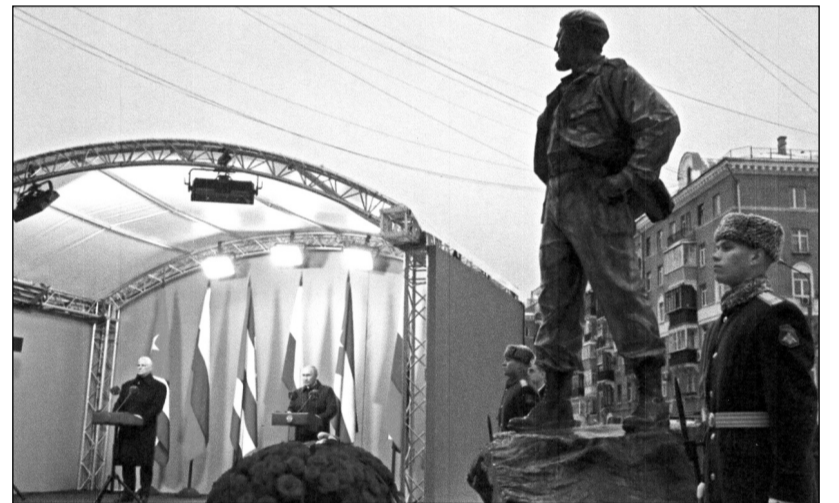
Kubánský prezident Miguel Díaz Canel a ruský prezident Vladimir Putin loni 22. listopadu slavnostně odhalili sochu zesnulého nejvyššího představitele Kubánské republiky Fidela Castra. Sdělila to ČTK České noviny. „Castro byl charismatický revolucionář, vynikající státník a neústupný vůdce ostrova svobody“, uvedl předseda

Akce USA na Ukrajině bezpochyby povedou k ruské vojenské intervenci. Zavedení předem připravených sankčních balíčků bude Německo odříznuto od přístupu k ruským surovinám.

Očekávané důsledky

Zastavení ruských dodávek povede ke kolapsu německé ekonomiky, ukončení provozu podniků v klíčových odvětvích – petrochemii, metalurgii, strojírenství. Ztráty by mohly činit 200 až 300 miliard EUR. To povede k bezprostřednímu kolapsu evropského průmyslu, rostoucí nezaměstnanosti (400 000 pracovních míst pouze v Německu) a migraci vzdělaných Evropanů do USA. Ve střednědobém horizontu to pomůže americké ekonomice získat další příjmy ve výši 7-9 bilionů dolarů. **mhav**

moskevského zastupitelství Alexej Šapošnikov k rozhodnutí o stavbě pomníku Fidela Castra, který Moskvu naposledy navštívil v roce 1987. Stoupenci Castra ho považovali za symbol nezávislosti a boje proti imperialismu a za člověka, jemuž ostrov mimo jiné vděčí za odstranění negramotnosti či za zavedení bezplatného zdravotnictví.

Fidel Castro v Moskvě

Ruská hnojiva Afrike

Nizozemsko opustila první zásilka hnojiv vyrobených v Rusku a zamířila do afrického Malawi. Podle OSN se tak stalo na základě dohody o vývozu zemědělských komodit, již mezi Ruskem a Ukrajinou zprostředkovalo Turecko a světová organizace. Loď MV Greenwich, která vyplula z nizozemského Ternzeunu, dle stanice France 24 veze 20 tisíc tun chemického hnojiva. Zásilka bude vložena v mosambické Beire a odtud po souši poputuje do Malawi. **(BBC, ČTK)**

Postupně má sklady opustit 260 tisíc tun ruských hnojiv, která dle OSN „zabrání katastrofálním ztrátám na úrodě v Africe, kde je v současné době období setí“. Dohoda umožňuje vývoz obilí z ukrajinských černomořských přístavů a export hnojiv od ruských výrobců. Platit začala v červenci. Na základě dohody z ukrajinských přístavů odlpulo již více než 12 milionů tun obilí. Podle listu Daily Sabah náklad odvezlo 501 plavidel. **(BBC, ČTK)**

Nový jaderný ledoborec

Ruský prezident Vladimir Putin loni 22. listopadu na dálku pokřtil dva ruské jaderné borce, posilující rozrůstající se flotilu lodí schopných celoroční plavby takzvanou Severní mořskou cestou v Severním ledovém oceánu. Jeden z nich – Jakutsko – 22. listopadu spustili na mořskou hladinu. Sdělil to server Novinky.cz. Druhý ledoborec Ural na spuštění na vodu ještě čekal. „Plavidla takové velikosti pro nás mají strategický význam. Vývoj tohoto nejdůležitějšího přepravního koridoru dovolí Rusku plně realizovat jeho exportní po-

tencionál a zavedení efektivních logistických cest, včetně té do jihovýchodní Asie,“ prohlásil Putin dle agentury APOD.

Rusko je dle prezidenta připraveno spolupracovat s partnery a i přes současné těžkosti, kterými zřejmě myslel konflikt na Ukrajině, se mu dozajista podaří naplnit námořní plány v regionu. Putin před dvěma roky řekl, že arktická lodní trasa podél ruského severního pobřeží by mohla konkurovat Suezskému průplavu jako rychlejší obchodní trasa mezi Evropou a Asií.

Jubilejní X. mezinárodní folklorní festival „Pokrova na Vltavě – 2022“

Všekožácký svaz českých zemí a Slovenska (VŠČZS) uspořádal v Praze 13. října 2022 jubilejní X. mezinárodní festival „Pokrova na Vltavě – 2022“. Pravoslavný svátek „Pokrova“ je nejvýznamnějším svátkem, který spojuje kulturní tradice všeho kozáctva. Kořeny tohoto svátku „Pokrova přsvaté bohorodice“ sahají až do roku 1641. Tehdy v době nejtěžších útoků drtivé přesily tureckých hord vyčerpání donští kozáci už neměli sílu k protiútokům a připravili se na smrt.

Najednou se ukázala na obloze záře se svatou bohorodicí. Ta dodala sílu donským kozákům, nepřátelé se polekali a dali se na útěk.

Svátek „Pokrova“ se stal i u nás populární. Již X. mezinárodní folklorní festival „Pokrova na Vltavě“ to dosvědčuje. Již tradičně festivalu poželhal arcibiskop pražský a českých zemí Michail (Dandar). Účastnily se kolektivy z různých koutů Čech a Slovenska.

Festival zahájil ataman VŠČZS kozácký plukovník Michail Dzubov. Po uvítání účastníků a hostů přečetl pozdravné dopisy – předsedy pro spolupráci s kozáctvem – metropolitou Kirilla (Rusko). Atamana svazu kozáků – vojínů Rus-

Účastníci festivalu

ka a zahraničí Djakonova N. L. (Rusko), atamana CKV Mironova I. A. (Rusko), předsedy svazu potomků Grigorjeva A. P. (Francie), atamana stanice „Volnaja“ Ovsoca D. N. (Německo) a dalších kozáckých organizací Ruska a zahraničí.

Jednou z tradic festivalu je spojit spolu pravoslavné národy (pravo-

slavný lid) žijící v České republice a představit tradice kozáckého národa.

Festivalu se zúčastnili – poslankyně Parlamentu České republiky Vladimíra Lesenská, předsedkyně folklorního sdružení Čech – Jarmila Mrnušítková, předseda společenské organizace Sokol Praha 1 – Jan Vlasák a další představitel

společenských organizací ČR. Třetí tajemník velvyslanectví RF – Ksenija Ivanova přečetla pozdravný dopis mimořádného a zplnomocněného velvyslance Zmejevského A. V.

Archiepiskop pražský a českých zemí Vladyka Michail (Dandar) poděkoval Všekožáckému svazu českých zemí a Slovenska za spo-

lupráci a každoroční tradiční konání festivalu a předal dekret a medaili svatého mučedníka Gorazda atamanu VŠČZS Michailu Dzubovi.

Na scéně sálu na Marjánce v Praze vystavili organizátoři svoje regálie – vlajku, standartu VŠČZS a ikonu „Pokrova Bogorodice s kozáky“.

Festival zahájil mužský sbor chrámu přsvaté Bogorodice na Olšanech pod vedením Alekseje Klepcyna.

Nato započal velký koncert, trvající více jak dvě hodiny.

S velkým úspěchem vystoupili folklorní kolektivy – soubor VŠČZS „Kozáci Vltavy“, Praha, rusínský folklorní kolektiv „Skejušan“ (Chomutov). Dětský taneční soubor, studentka pražské mezinárodní konzervatoře Anastazija Gračeva (Praha).

Zněly písně v českém, ruském, ukrajinském, běloruském jazyku.

Bylo to úžasné, což dokazovalo časté volání „Bravo“ a velký potlesk. Vedoucí festivalu byla tradičně Irena Dzubová, která festival uváděla. Budeme se těšit na další festival a Všekožáckému svazu českých zemí a Slovenska přejeme mnoho úspěchů v jeho činnosti.

Ze zdroje VŠČZS sepsala
NATAŠA WEBEROVÁ

Informace generální prokuratury o genocidě obyvatelstva Bělarusí v letech Velké vlastenecké války

Generální prokuratura republiky Bělarus od dubna 2021 pracuje na nutném úplném vyšetření faktů genocidy páchané na pokojném obyvatelstvu v letech Velké vlastenecké války (1941 – 1945) na teritoriu Běloruské sovětské socialistické republiky (nyní republika Bělarus) nacistickým Německem a jeho spojenci.

Ještě před napadením SSSR byl jedním z hlavních cílů německého vedení pro rozkvět třetí říše kolonizace, „osvobození“ teritoria od „zbytečného“ původního obyvatelstva. Instrukce z 13. března 1941, podepsané náčelníkem štábu vrchního velení ozbrojených sil Keitlem, a také celá řada dalších dokumentů umocnili zvěrstva na pokojném obyvatelstvu v rámci státní politiky a osvobozovali oku-

panty od odpovědnosti za zločiny. Uskutečnění zvěrstev napomáhala ideologická práce vojáků wehrmachtu. Ve vydání pro osobní potřebu „památce německého vojáka“ se říkalo: „Ty nemáš srdce, nervy, ve válce nejsou nutné. Zničit v sobě žalost a soucit – zabíjej každého Rusa, sovětského, nezastavuj se, jestli před tebou stojí stařec nebo žena, děvče nebo chlapec – zabíjej, tím spíš sebe od záhuby, zabezpečíš budoucnost své rodiny a proslavíš se navěky.“

Výsledek masového vraždění obyvatelstva BSSR – poprav, střelba a věšení, plynové komory a pálení. Hlad a šíření epidemií (tyfus a další infekční choroby).

Bělarus byla vystavena všem formám genocidy předvídanými konvencí OSN „o upozornění (zabránění) zločinu genocidy a po-

trestání za něj“. (9. prosince 1948).

Cílem německých fašistických uchvatitelů a jejich spojenců bylo zničení obyvatelstva BSSR. Proto probíhaly masové vražedné opera-

ce sídlišť, která v mnoha případech byla zničena i s lidmi. Tragický osud Chatyně stihl i tisíce dalších.

Mnozí obyvatelé země byli vystaveni mučení, během nichž vznikala vážná poranění a těžké zdra-

votní poruchy. Konaly se pokusy proti rození dětí.

Pokračování příště
Z materiálů velvyslanectví republiky Bělarus, přeložila
NATAŠA WEBEROVÁ

Vesničané přivázejí partyzánům chléb.

FOTO – archiv

Bojovníci partyzánského oddílu „Suvorov“ skládají přísahu. Běloruský lid se nedal zastrašit řáděním fašistických hord.

Foto - archiv

Demokracie po anglicky?

Soud Velké Británie zakázal provedení druhého referenda o nezávislosti Skotska. „Spojené království již nelze považovat za dobrovolné partnerství čtyř národů,“ prohlásila v této souvislosti před-

sedkyně skotské vlády Nicola Sturgeonová. V roce 2014 Skotové poměrem 55 ku 45 odmítli odchod z více jak 300 let staré unie s Anglií. Podle zastánců skotské nezávislosti ale pozdější vystoupení

Británie z Evropské unie změnilo situaci natolik, že je nutné uspořádat nové referendum. denik.cz

Stranu 5 připravila a redigovala
Nataša Weberová

Srbské sdružení sv. Sávy a Branka Kubešová

Srbské sdružení svatého Sávy oslavilo 1. 12. 2022 dvacáté výročí svého založení. Pro předsedkyni tohoto sdružení Mgr. Branku Kubešovou je to kus životního díla, v němž se odráží její oddanost svému národu.

V osmdesátých letech pracovala téměř deset let na Filozofické fakultě UK v Praze a okruh jejích přátel tvořili hlavně čeští umělci, spisovatelé a malíři. V té době navštěvovala Jaroslava Seiferta a s Vilémem Závadou se procházela zámeckým parkem na Dobříši. Jak říká – nikdy by ji nenapadlo, že věnuje část svého života svým krajanům, Srbům, žijícím v České republice, a bude redigovat časopis „Srbské slovo“.

Srbské sdružení sv. Sávy založila v roce 2002 menší skupina Srbů

v zájmu ochrany srbských tradic, kultury a srbského jazyka. Mezi zakladateli byl též prof. Miroslav Klívar, Margita Zmijanovič, Milovan Rajkovič... V roce 2003 se Mgr. Branka Kubešová obrátila na tehdejšího premiéra, dnes prezidenta ČR Miloše Zemana se žádostí, aby Srbové žijící v České republice byli uznáni národnostní menšinou. S dovětkem, že jsou zapojeni v rámci srbského sdružení sv. Sávy. Parlament ČR se žádostí zabýval a Miloš Zeman i tehdejší předseda nejvyššího soudu Pavel Rychetský podepsali uznání srbské menšiny v České republice. První číslo dvouměsíčníku Srbské slovo vyšlo s datem červen – srpen 2005. Externím členem redakce se stal prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc.,

kteří byl až do sklonku svého života velkou oporou. Časopis je tištěn srbskou cyrilicí, tak vychází a tak bude vycházet.

Časopis obsahuje několik stálých rubrik. Píše o duchovních tradicích Srbů, o srbských kulturních památkách, o mateřském jazyce a jeho literárním bohatství, o srbském výtvarném umění.

Přibližuje čtenářům i přírodní krásy České republiky, jejich nové vlasti. Připomíná také její společenské hodnoty, dějiny, spisovatele a výtvarníky.

Časopis „Srbské slovo“ byl prezentován také na knižním veletrhu v Bělehradě v roce 2008 na stánku srbského ministerstva pro diasporu. Časopis představili – náměstek ministra pan Miodrag Jakšič, spisovatel Moma Dimič a bývalý srbský velvyslanec Djoko Stojčić.

Všem, kdo na časopise pracují, kdo jej finančně podporují, patří velký dík.

Já, jak jsem měla za ta léta možnost poznat Mgr. Branku Kubešovou, nesmírně si vážím její práce a oddanosti srbskému lidu. (V jejích stopách jde i dcera Ing. Karin Kubešová).

Při mé návštěvě Kosova v době, kdy si upíří USA brousili zuby na srbský lid, jsem poznala jeho sílu. A jsem přesvědčená, že svým životním posláním je Mgr. Branka Kubešová věrnou dcerou svého národa. NATAŠA WEBEROVÁ

Z historie Kosova a Metohije

Kosovo a Metohije jsou historicky, kulturně a politicky součástí Srbska téměř jedno tisíciletí, zatímco je pro Albánce Kosovo země demografické a politické expanze, diaspora s tendencí stát se matičí.

Pro Srby je Kosovo „Srbský Jeruzalém“, jádro srbské kultury a srbské státnosti, na jeho území je na 1300 křesťanských kostelů a klášterů...

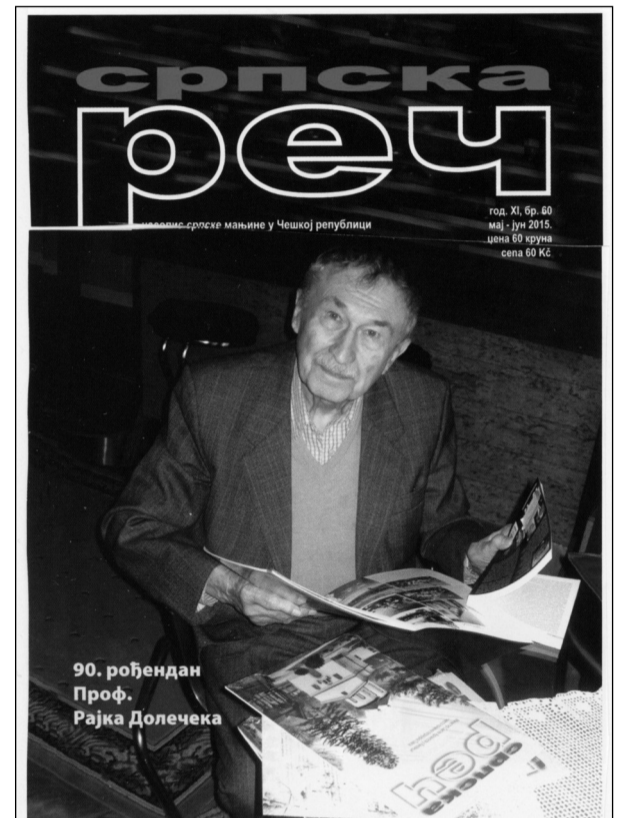
Pod osmanskou nadvládou byly jak Kosovo a Metohije, tak i celé Srbsko od poloviny 15. století do roku 1912.

V první balkánské válce byly osvobozeny a vráceny do rámce dvou srbských států – Kosovo Srbsku a Metohije Černé Hoře na základě mezinárodních mírových úmluv podepsaných na konferenci velvyslanců v Londýně v letech 1912 – 1913.

88/2020.

Rok 2020 č. 88. Ing. Karin Kubešová, Mgr. Branka Kubešová a Ing. Václav Klaus

2015./59

Rok 2015 č. 59. 90 let profesora Rajko Dolečka

Konec dobrý, všechno dobré

Moje „Reportáž psaná na vlastní kůži“ končí a já bych chtěla poděkovat všem, kdo mi pomohli. Už dva měsíce bydlím, pomalu se zařizuju a šest týdnů ve stanu a všechno to okolo mi připadá jako divoký sen.

Můj zeť Petr se teprve teď dozvěděl celou pravdu, se zapůjčeným stanem se už neshledá, ale pomáhá mi se zařizováním bytu. Mohla jsem bydlet už od začátku loňského září, avšak rekonstrukce bytu trvala o něco déle.

Tak chci poděkovat Slovanskému výboru České republiky, hlavně jeho předsedovi docentu Janu Minářovi a tajemnici Aleně Grospičové, že mi domluvili dočasnou ubytovnu.

Levicové kluby žen (LKŽ) mě též nenechaly na holičkách

Mínule jsem se také zmínila o velké pomoci Českého svazu bojovníků za svobodu, i když jsme

každý měl asi jinou představu. Měla jsem dost věcí, které jsme rozdělili do dvou místností a do pokoje, kde jsem dostala ubytovnu. Předseda ÚV ČSBS Jaroslav Vodička byl s tím srozuměn a místopředseda Emil Kulfánek mi s rozmístěním věcí pomáhal. Pes jim nevedl a nad kočičkou mávli rukou. Ta je velmi čistotná a dobře vychovaná.

Mé díky patří i Všeokozáckému svazu českých zemí a Slovenska. Zvláště Ireně Džjubové a Jeleně Turanině. Jelena se mnou prožívala jedny z nejhorších chvil. Musím říct, že je výbornou zpěvačkou v souboru „Kozáci Vltavy“, ale i výborným šoférem. Velice jsem ji obdivovala při jízdě Prahou.

Stranou nezůstala ani moje rozvětvená rodina – snacha Dagmar z Plesné u Chebu a vnučka Káťa ze Šluknova, kde byl závěr „mých letních prázdnin“.

Ještě jednou děkuji mým kamarádkám – Věře, Janě, Mileně, Daně, Martě z Neratovic a Janě z Chebu za morální i praktickou pomoc. Ráda poděkuji všem lidem, kteří mi fandili a není jich málo. Člověk se nemá poddat těžkostem. Je třeba se jim postavit. Přišla jsem o hodně. Ale teď se mi to začíná vracet. Moje nová sousedka, která také něco ví o životě, mi darovala dvě židle a hrnec. To byl začátek v novém bytě. Pronajímatel bytu mi dovezl pračku a byla zde lednička. Také jemu patří velký dík. Měl obavy, že za měsíc uteču. Ale je tu krásně. Líbíš je nádherná obec a neskutečně čistá a upravená. To se tak honem nikde nevidí. Se sousedy se s úsměvem zdravíme a to také dělá hodně. Proto ještě jednou říkám: Nepodávat se sebetěžším životním zkratům!

NATAŠA WEBEROVÁ

Nabídněte Slovanskou vzájemnost svým přátelům!

OBJEDNÁVKA

Objednávám si ..... výtisk(ů) Slovanské vzájemnosti

Na jméno: .....

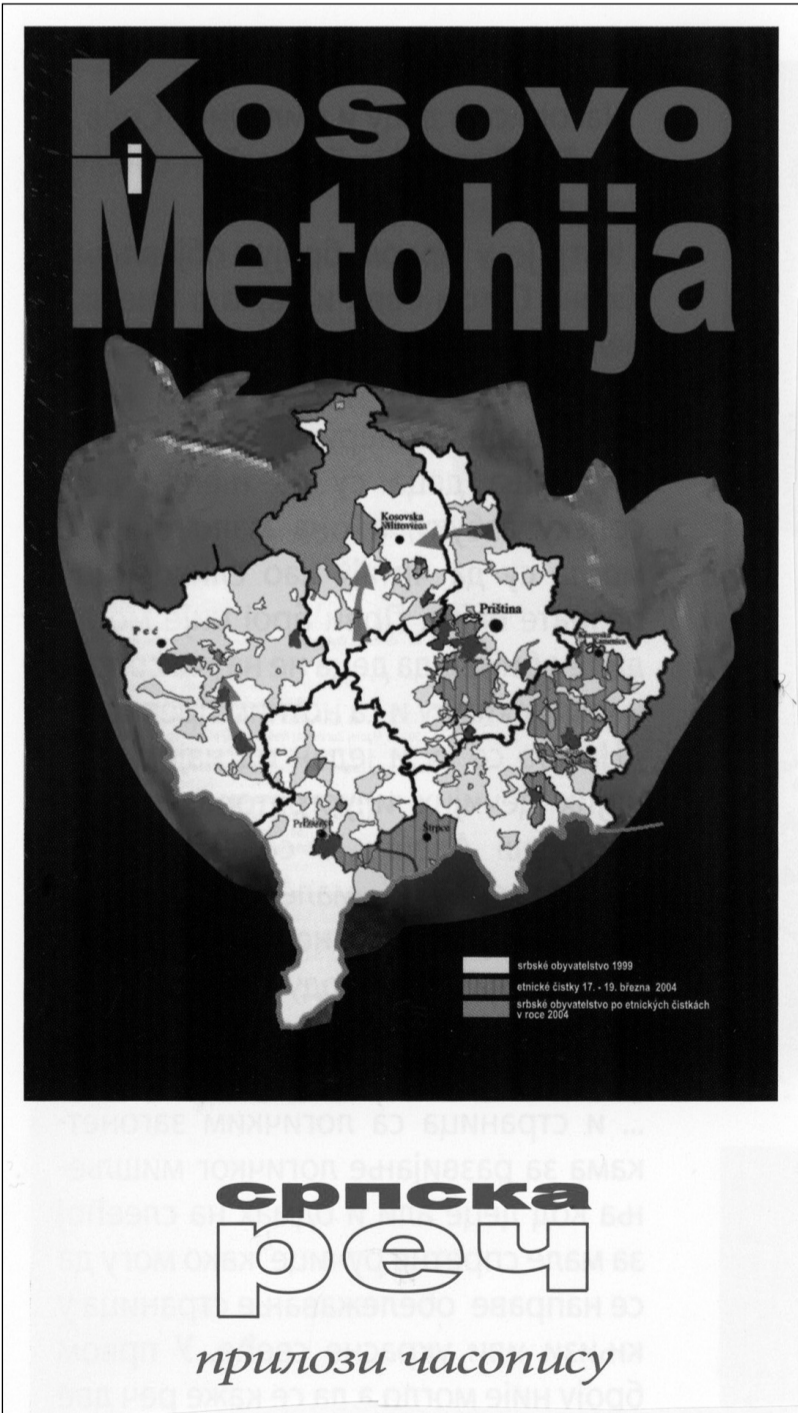
adresu: .....

..... PSČ .....

..... podpis.....

(Předplatné a poštovné uhradím poštovní poukázkou na bank. účet č. 75690309/0800)

Zašlete na adresu: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 110 21 Praha 1. SV lze objednat i telefonicky u tajemnice SV ČR Aleny Grospičové, tel. 607 715 152. Díky za spolupráci! (red.)

Kosovo a Metohije
(V rámci článku Srbské sdružení sv. Sávy)
Z historie kosova a Metohije, časopis Srbské slovo

Ludvík Svoboda – vzor pro český národ

(Dokončení ze s. 2)

„Budte čestní, pracovití, poctiví“

Historička a pedagožka Miroslava Poláková. K rodině Svobodových jí pojí silné pouto: „Ačkoliv jste se chtěl, vážený pane generále Svobodo, věnovat zemědělství, stala se vaším krédem služba zemi. V první válce vám zahynul na srbské frontě bratr. Stal jste se hrdinou od Zborova. Ale vaše velikost je spojena s bojem proti zlu německého nacismu.“ Poláková připomněla svědectví Svobodových vojáků, kteří velitele měli rádi pro přímou, otevřenou a citlivou. Svoboda chodil do předních linií, i když nemusel. „Chodíval záměrně tam, kde věděl, že lidé trpí. Proto téměř nikdy nevynechal návštěvu obvazišť a polních nemocnic,“ pokračovala ve vystoupení. I kvůli tomuto morálnímu kreditu zůstává Ludvík Svoboda vzorem pro současnost a budoucnost.

Devátého května 1945 jej přivítal s nadšením Uherský Brod a Svoboda se stal jeho prvním čestným občanem. Z jeho rodiny byl mezi vítajícími jen tchán Edu-

ard Stratil. Ztráty Svobodových nejbližších za aktivní odboj proti nacismu byly nezměrné – zahynuli švagři, tchýně a mladistvý syn Miroslav, zavražděný 7. března 1942 v koncentračním táboře Mauthausen, kde mu nacisté vpíchl fenolovou injekci. Svoboda se s manželkou a dcerou Zoe, které se obě musely ukrývat u statečných lidí, setkal na Českomoravské vysočině po válce. Poláková poděkovala profesorce Klusákové Svobodové, která jako žákyně navštěvovala i uherskobrodskou školu, že se stala pokračovatelkou odkazu svých rodičů. Svým životem a výchovou potomků naplnila přání, jež její otec vyjádřil v roce 1943 takto: „Budte čestní, pracovití, poctiví.“

Turistky i starousedlice

Starostka Uchytlová potvrdila, že hroznatínská návěs s pamětním kamenem Ludvíka Svobody je oblíbeným turistickým cílem. Přijíždějí sem turisté a cyklisté po značených trasách, zastavují se na návsi, často u kamene hoří svíčky. Na počest Ludvíka Svobody. Vedle organizovaných členů Klubu českých turistů do Hroznatína do-

razila i turistická skupina aktivních občanů z Nového Telečkova. Trasu tam a zpět absolvovaly i paní Petra a paní Ivana. Připomenout si výročí narození Ludvíka Svobody. Tyto ženy mladšího věku si ne-

mohou Svobodu pamatovat, zato usměvavě hroznatínské starousedlice paní Marie a Jarka ano. Obě se každoročně účastní těchto setkání. Jedna z nich vzpomněla, jak Ludvík Svoboda poté, co byl ne-

spravedlivě odvolán ze státních funkcí, pomáhal místnímu družstvu. Sázel ovocný sad, podílel se na výstavbě kravína a vepřína, přiložil ruku k dílu. Stejně aktivní byla i jeho žena Irena. (mh)

Starostka Uherského Brodu historička Miroslava Poláková při projevu. Vlevo od ní Pamětní kámen a před ní Čestná stráž Klubu českého pohraničí. Foto – Monika Hoření

Masakr v Babím Jaru

Ať přemýšlím, jak přemýšlím, některé věci se mozek bojí pochopit. Proč vlastně ruskojazyčný ukrajinský prezident, mající židovský původ, podal ruce postbanderovcům a potomkům ukrajinské odnože SS? Vždyť pomníky, názvy ulic, připomínající nejen Banderu, ale i Klyčivského (Klym-Savur), Šucheviče (Taras Čuprynka), tedy velitele vražd nešťtících se nacionalistů, a souběžné ničení památek na ukrajinské sovětské hrdiny z Vlastenecké války, nedává pro normálního člověka smysl.

Za carského Ruska v západní Ukrajině, ale tehdy i v neruské Haliči a Volyni, ve Lvovské gubernii, či v přilehlém Bělorusku, žilo desetitisíce Židů. Narodila se tu například i Golda Meirová (Kyjev 1898), ale i Šimon Peres (Višněva 1923) nebo další izraelský premiér Levi Eškol (Orativ 1895). Časté pogromy podporované státní carskou mocí způsobily, že se velká část židovské inteligence či městského obyvatelstva připojila k Říjnové revoluci a postavila se ve svých rajónech dokonce do jejího čela – Ljadov (vlastním jménem Mandělštam) – pozdější rektor univerzity, Litvinov (Wallach-Finkelstein) – ministr zahraničí SSSR, Zevi – komisař práce a jeden ze zastřelených Bakuských komisařů, Volodarskij (Goldštejn) – komisař pro tisk a propagandu, Urickij – předseda petrohradské Čeky, Jakir – generál, velitel kyjevského okruhu...

Po Velké válce byla Ukrajina opět rozdělena. Západní část připadla Polákům, tedy i Lvov. Banderovým nacionalistům se zde podařilo v jejich gerilové válce dokonce zavraždit polského ministra a vyvolat na jihovýchodě Polska strach. Polské a židovské obyvatelstvo a s ním i ruské, české či maďarské si nebylo jisté životy.

1. září 1939 nacisté zaútočili na Polsko. Lvov padl do sovětských rukou. Ukrajina byla zdánlivě sjednocena. Pak přišel 22. červen 1941 a hitlerovská wehrmacht napadla Sovětský svaz. S ní do útoku se vydali i banderovci (OUN – Organizace ukrajinských nacionalistů, UPA – Ukrajinská osvobodenecká armáda oficiálně vzniklá v roce 1943). Jen ve Lvově těsně před jeho pádem žilo tehdy na čtyři sta tisíc Židů. Banderovskými nacionalisty byli obviněni z toho, že spolupracovali se sovětským režimem. Došlo k masakru, v němž bylo povražděno na 4000 Židů.

Bestie v lidské kůži s puškami v rukách střílejí v Babím Jaru ležící ženy
Zdroj: ČT24 internet

Začalo běsnění nemající obdoby. Ti z Židů, co přežili či se jim nepodařilo utéci, byli nahnáni do vytvořeného ghetta. Šlo o 120 000 lidí. Další vlna teroru, tzv. Petljurovské dny, následovala po třech týdnech. Byla namířena proti Polákům a pochopitelně proti zůstavším Židům. Tady si ukrajinští nacionalisté podali ruku s nacisty. Vytvořili skupinky, které „čistily“ město. Při takových „akcích“ zadržené bíli, ponižovali a dokonce ubíjeli. Němci k řádění přihlíželi nečinně, teprve později 3000 vybraných Židů masově popravili na

Městském stadionu (Nenabízí se vám paralela s Pinochetovým řádním v Chile, které proběhlo pod americkou patronací?). Podle historika Richarda Breitmana kromě těch ze stadionu rukama banderovců zahynulo v ten den a tři dalších na 5000 Židů. Pomajdanská ukrajinská propaganda toto číslo snižuje na dva tisíce..

Vraždění ovšem pokračovalo i v dalších letech. Podle současných dokonce západních údajů po osvobození města Sovětskou armádou zde zůstalo živých na dvě stě až tři sta Židů. Většina zavražděných zahynula v koncentračním

u Kyjeva, na níž se podílely nacistické orgány za spoluúčasti tzv. ukrajinské milice (dnešní zavádějí název), tedy banderovců z OUNu. Co vlastně znamenají slova Babyn Jar? Jde o roklí v blízkosti Kyjeva. Bývaly tady vojenské tábory a několik hřbitovů. V září 1941, poté, co nacisté dobyli Kyjev, rozhodli se za účasti zmíněných ukrajinských nacionalistů „vyčistit“ město a jeho okolí od židovského obyvatelstva. Pro exekuci vybrali zmíněnou roklí. Předcházela jí výlep vyhlásky: „Židé žijící v Kyjevě a jeho okolí se dostaví 29. září 1941 v 8 hodin ráno na roh ulic Melnikovy a Dokterivské (u hřbitovů). S sebou si vezmou osobní doklady, cennosti, peníze, teplé oblečení, spodní prádlo atd. Všichni Židé, kteří neuposlechnou toto nařízení a budou přistiženi kdekoli jinde, budou zastřeleni. Všichni civilisté, kteří vniknou do budov evakuovaných Židů a odcizí jejich majetek, budou zastřeleni.“ Majetek si později přivlastnila Třetí říše. Pak Židé byli 29. září 1941 nahnáni do Babyn Jaru. Tady jim nařídili svléct se do naha a sejít dolů k jámě. Museli si lehnout hlavou dolů a tak byli postřeleni. Stalo se však, že někteří napoprvé nebyli zasaženi smrtelně a v bolestech umírali, pak je „dohnala rána z milosti“ některého z vraždících komand. Zabíjení trvalo dva dny. Podle přesného zápisu posílaného do Berlína, bylo tak zavražděno esesáky a nacionalisty z OUNu 33 771 Židů. I když zmíněná exekuce byla v těchto místech největší, nacisté a banderovci tu ve vraždění pokračovali po celou dobu okupace Kyjeva. Zahynuli zde pak další Židé, Rusové, zadrženi sovětsí vojáci, ukrajinští partyzáni, cikáni.

V roce 1976 byl nad roklí z iniciativy básníka Jevtušenka postaven pomník. Byl kritizován. Ne-

dostatečně zohlednil to, že většina obětí byli Židé. Zda pomník dnes ještě stojí, nevím. „Obrazoborectví“ v dnešní Ukrajině je totiž státní politikou. Ničí se památníky na 2. světovou válku, na pokrokové představitele země, na ruské básníky i velikány dějin, včetně Petra Velikého. Z učebnic se maže vzpomínka na ty, kteří se zasloužili o svobodu v boji proti fašistickému Německu, ale připouštějí se shromáždění a pochody potomků banderovců, i s jejich pochodnými a prapory podobnými esesgarnisonům. Ty také často přebírají ukrajinské bataliony, aby tak vyjádřily svou sounáležitost s minulostí. Zatímco jména jako je Vatutin, osvoboditel Kyjeva, který byl zabit banderovci, je vymazáno, jména představitelů OUNu jsou psána na přejmenované ulice. Nic nevádí, že měli na rukou krev.

A jsme u otázky, jež mne stále trápí. Proč ruskojazyčný židovský ukrajinský prezident plní od počátku nacionalistické požadavky těch nacionalistických skupin, které se otevřeně hlásí k banderismu? Je stejně poslušný Spojeným státům jako celá Evropská unie a NATO. Vždyť on, na rozdíl od svých předchůdců nemá v kapse (anebo má?) pas jiných států, aby plnili jejich zadání a při případném neúspěchu měli kam odejít. Na rozdíl od premiéra Jaceňuka židovské předky netají, jeho rodinu za války zachránil útěk do Ruska, aby se po válce usídlili v Krivém Rogu. Proč tedy ještě před únorovou ruskou vojenskou akcí vycházel tak vstřícný nacionalistům? Měl bych ovšem zcela otevřeně napsat fašistům. Neumím si odpovědět. Jen jedno vím, že takový postoj si ti mrtví ze Lvova a z Babyn Jaru nezaslouží.

JAROSLAV KOJZAR

Stranu 7 připravil a redigoval Jan Jelínek

Podbořany v roce 1938

(Pokračování z č. 270)

Od západu měla přes Mariánské Lázně postupovat I. obrněná divize. Jednotky 14. divize by se v případě úspěšného německého postupu dostaly do okolí Podbořan, které leželo v oblasti dotyku československé 2. pěší divize s krycím názvem „Mácha“ s I. skupinou (neúplná divize), patřící do sestavy I. sboru I. armády. Krycí název byl „Vlastimil“. Obranu úseku Kadaň – Chomutov zajišťoval pěší pluk č. 46, kterému velel plk. Josef Nosek. Na samotném Podbořansku se nacházely jednotky 96. pěšího pluku, který byl mobilizačním „dvojčetem“ pěšího pluku č. 46 a za mobilizace měl stanoviště velitelství v Podbořanech. Na jihovýchodě okresu u Hořoviček byl rozvinut II. prapor pluku č. 152 z Berouna, jednoho z těch, které byly speciálně určené k rychlému zajištění lehkého opevnění.

Skupina I. měla původně bránit jen linii lehkých opevnění od Doupovských vrchů až po Louny.

Od 1. srpna 1938 jí byla svěřena obrana hranic od Aše po Děčín, včetně dočasných obran na hřebenech Krušných hor a na řekách Ohře a Bílina. V jejím úseku na čáře Kadaň – Most probíhala nespojitá linie lehkých opevnění vzor 36 a 37. Na levém křídle už nebylo opevnění dokončováno a u Doupovských vrchů bylo nahrazováno polním opevněním. Protože linie svěřená I. skupině byla příliš dlouhá a obrana na místě ztratila již v září smysl, zůstal se její úkol na dočasnou obranu průsmyků v Krušných horách, ochranu přechodů přes Ohři a na zdržování nepřítele usilujícího o postup ve směru na Louny a Slaný. Opevnění u Ohře nebylo sice zcela dobudováno, ale v žádném případě se nedalo kalkulovat s jeho přechodem bez tvrdých bojů. V případě, že by nebylo možné udržet souvislou linii obrany na čáře Doupov – Kadaň – Most, měly československé jednotky I. sboru spořádaně ustoupit na linii opevnění probíhající zhruba po čáře Manětín – Kryry-Blšany- Měcho-

Příjezd wehrmachtu do Podbořan 10. 10. 1938

Foto (2x) – archiv

lupy – řeka Ohře. Těžiště plánované obrany představoval rajón „okres Plzeň“ a řeka Ohře od Žatce, včetně opevněných úseků v povodí Blšanky.

Dne 29. září byla však v Mnichově zahájena neblahá mezinárodní konference. Její problematický výsledek vstoupil ve známost následujícího dne, kdy ČSR kapitulovala. Okupace prvního

pásma českého pohraničí začala 1. října odpoledne. Do Podbořan, které byly zařazeny do posledního (pátého) obsazeného pásma, přišel rozkaz k evakuaci 3. října. Na vojenských autech bylo převezeno zařízení čs. státních úřadů i škol do Rakovníka. Přes Podbořany se do vnitrozemí tzv. druhé republiky stahovalo velké množství českého vojska. Sotva byla

opuštěna budova Masarykových škol, strhli z ní triumfující henleinovci čs. státní znak, na štítě otloukli český nápis s Masarykovým jménem, ušetřena nezůstala ani „lípa svobody“, stojící zde posledních deset let. Sochu prezidenta Tomáše G. Masaryka odvezli včas čeští vojáci do Buštěhradu, kde byla skrývána po celou dobu okupace.

Z Podbořan odešlo téměř veškeré české obyvatelstvo, které v roce 1938 dosahovalo 20 % z celkové populace, a s ním mnozí němečtí antifasisté a židé. Jedním z nich byl tajemník německé komunistické strany v Podbořanech, Herman Krehan, který v říjnu 1938 uprchl do Prahy, kde se skrýval. Byl zatčen a uvězněn v koncentračním táboře Dachau, kde byl v roce 1945 popraven. Podobně do Prahy odešel Žid Kohn, který vlastnil obchod s kožešinami v dnešní Dukelské ulici. Celou válku přežil v Praze zazděný ve sklepě domu. Svůj život ochránil, ale dlouhý pobyt ve tmě jej téměř připravil o zrak.

Podbořany za německé okupace naší země

Okupační jednotky říšskoněmecké armády vstoupily do Podbořan až 10. října 1938, neboť Podbořany ležely v posledním pátém záborovém pásmu. Určeny k tomu byly jednotky 14. pěší divize wehrmachtu, které přijely ve dvou motorizovaných proudech z Maštova a Podbořanského Rohozce s válečnou výzbrojí, sapérskou bagáží, polními kuchyněmi a pojiždnými skladišti potravin a munice. Místní Němci téhož dne zapálili v místech, kde před areálem českých škol stávala socha Tomáše G. Masaryka, hranici z českých slabikářů, učebnic a českých knih, které drancující ordereři našli v opuštěných bytech podbořanských Čechů. Na Podbořansku tehdy prolévala britská mise, kterou tvořil poručík David Winwrigler a poručík G. D. Tilden. Nacistická armáda, 93. pěší pluk s velitelem Dr. Ing. K. von Webrem, se zde usadila 15. října 1938. V kasárnách u Buškovické ulice wehrmacht přistavěl několik dalších baráků, které sloužily především jako sklady. Hned na počátku okupace byla demolována židovská synagoga o tzv. Křišťálové noci 9. 11. 1938. Nová moc začala okamžitě provádět rasové, národnostní a politické prověrky obyvatelstva na obsazeném území. Mimořádná pozornost byla věnována agendě státního občanství, tzv. právu opce. Občané se na základě svého původu mohli přihlásit k německému či českému státnímu občanství. Úřady však měly právo zamítnout žádost o německé či české občanství. Státní příslušnost pak měla velký význam pro přiznání práva na přiděl potravinových lístků, na pracovní nasazení a výkon aktivní či záložní vojenské služby za války. V roce 1940 nacvičovala německá letadla Messerschmidt ME 109 a střemhlavé bombardéry Stuka jako přípravu útoku na Francii nálety na betonové pevnůstky mezi Podbořany a Očihovem. Dvě stíhačky se srazily a dopadly na pole

nad hřbitovem u silnice na Valov. V archiváliích města je dochován městský územní plán z 26. 6. 1942, který počítal s rozsáhlou bytovou výstavbou v místě dnešního sídliště Míru, s výstavbou nových velkolepých správních, společenských a sportovních objektů a obchvatu. Kromě opravy a rozšíření skladů v kasárnách, oprav existujících správních budov, byla za války postaveny pro zaměstnance německých úřadů a policie domy v ulici Bří. Čapků č. p. 641 – 644, 619 – 622, celá Malá osada č. p. 623 – 639 a dům č. p. 640 v ulici Kpt. Jaroše, kde bydlel přednosta okresu Podbořany, landrat Reinert.

Domy pro německé vojáky

Blízký zámek Krásný Dvůr hrabě Czernin pronajal německé říši. Oficiálně sloužil jako rekreační sídlo německého ministra zahraničí. Za války, v roce 1942, zámek německý ministr zahraničních věcí Joachim von Ribbentrop minimálně jednou navštívil. Svým vlakem Westfalia přijel na nádraží do Podbořan a odtud pokračoval do Krásného Dvora přes Buškovice, kolem kterých byl z těchto důvodů postaven obchvat. Kromě ministra je zde také doložena přítomnost Goebbelsových dětí. Nemovitý majetek Čechů a židů byl konfiskován a arizován prostřednictvím Německé dosídlovací společnosti. Jedním z prvních požadavků místních Němců po obsazení Sudet bylo anulování pozemkové reformy z let 1924 – 27.

Po říjnu 1938 zůstalo v Podbořanech jenom málo Čechů, a to na jedné straně ti, kteří zde měli nějaký větší nemovitý majetek, a nebo na straně druhé tovární a zeměděl-

ští dělníci. Někteří se brzy ocitli ve vězení (uvádějí se jména Seidl, Špírk, Šmídl, Pacák), ale jenom na nedlouhou dobu. Po propuštění se museli hned odstěhovat do vnitrozemí, popřípadě byli pod neustálým přísným policejním dohledem. „Po atentátu na Hitlera roku 1944 byli mnozí opět uvězněni. Jiných persekucí zde však ani celkem nebylo. Během války sem přicházeli pracující z protektorátu nuceně. Byli ve spojení s ruskými a francouzskými zajatci, kterých zde bylo mnoho,“ uvádí poválečný kronikář. Na nucené práce, do věznic a koncentračních táborů bylo posláno mnoho německých obyvatel, kteří neprojevovali dostatečné pronacistické nadšení, především němečtí prvorepublikoví členové německé sociální demokracie a komunisté. K problémům s nacistickou mocí stačilo málo, např. pozdrav „dobrý den“ místo patričního „Sieg Heil“, natož dávat potraviny ruským zajatcům.

V archiváliích města se nalézají propouštěcí list z tábora v Landshutu, podepsaný Willi Brandem, pro občana Podbořan pana Benschke, který byl zavlčen nacisty na práce do Bavorska za to, že dodával potraviny sovětským zajatcům, což je na listu svědecky doloženo jedním z nich, Grigorijem Katolitschenkem.

Akciová společnost továrny Hardtmuth po okupaci pohraničí vystoupila z kartelu „Keramik spol. s r. o.“ s platností k 31. prosinci 1938.

Výroba však v následujících válečných letech dosáhla svého maxima v době, kdy byla vyráběna hlavně přenosná kamna, jelikož jejich podíl na celkovém obratu dosáhl v roce 1941 62 %. Tato kamna byla většinou dodávána na německé území poškozené bombardováním. Dále pak vojenským útvarům v Norsku. Nejvyššího stavu osazenstva (523 zaměstnanců) bylo dosaženo v roce 1944 po přidělení cizích dělníků.

Naplnění osudu židovské komunity Podbořan

Z členů asi 34 známých rodin podbořanských Židů, jejichž seznam po válce sestavili Židé, přeživší v Anglii, přežil válku málokdo. Rozhodná většina odešla z Podbořan před německou armádou v říjnu 1938, hlavně do Prahy a Plzně. Jen málo prozíravých odešlo ještě dříve do Francie, Anglie a Ameriky. Po obsazení zbylého území Čech 15. 3. 1939 se začal naplňovat tragický osud těch, kteří zůstali.

V roce 1939 se podařilo odjet již z území protektorátu do Velké Británie několika dětem. Vlakové transporty židovských dětí byly organizovány britským diplomatem Nicholasem Wintonem, který jich zachránil několik stovek. Po útoku Německa na Polsko 1. 9. 1939 vypověděla Velká Británie válku Německu a transporty skončily. Mezi šťastnými dětmi byli Wilhelm a Marianne Löblovi, Erika Schicklová, oba synové Hirschovi, tři děti z rodiny Schneidrových.

Většina podbořanských Židů zahynula v koncentračních a vyhlazovacích táborech na území dnešního Polska a Běloruska v letech 1942 – 1944. Město Terezín, tzv. velký tábor, sloužil jako shromaždiště před jejich přepravou do vyhlazovacích táborů, kam se většina židů dostala v roce 1942, kdy holocaust nabral obrátky. Hugo a Alice Mühlsteinovi ze Žatecké ulice odjeli z Terezína do Osvěti-

mi posledním vypraveným vlakem 28. 10. 1944. Další zahynuli v Belžeci, Sobiboru, Bergen-Belzenu, Treblince, Malém Trostinci i samotném Terezíně. Tento osud potkal mimo jiné i rodinu posledního rabína Duschaka, předsedu židovské obce Karla Schneidera (nar. 1871, zemřel v Terezíně) a místopředsedu obce Aloise Kohna (nar. 1871, zahynul v táboře Treblinka). Období nacismu nepřežilo ani několik starých nebo nemocných občanů, kteří z města nemohli nebo nechťeli odejít. V transportních seznamech je možno najít např. dvě starší podbořanské rodačky: paní Ida Kohnová, rozená Ledererová (nar. 1869), byla deportována do Terezína z internačního místa v Tepličkách a paní Paula Taussigová, rozená Herschmannová (nar. 1870), byla do Terezína deportována ze židovského sběrného tábora v Krásném Lese u Ústí nad Labem.

Některým se podařilo uniknout i z protektorátu přes Francii a Portugalsko do Jižní a Severní Ameriky, Anglie a Irska. Wilhelm Löbl sloužil za války jako radista u československé armády v 311. bombardovací peruti. Hertě Schicklové se podařilo uniknout do Izraele na lodi s uhlím po Dunaji. Po válce zůstali v Československu jen jednotlivci, většina odešla do nejrůznějších zemí světa. V roce 1960 v Podbořanech bydlely 2 osoby židovského vyznání a v roce 1967 už pouze 1 osoba.

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 271/2023, cena 10 Kč.

Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, DrSc.

Vydavatel: Slovanský výbor ČR.

Redakční radu řídí: Docent RNDr. Jan Minář, Dr.Sc.

Členové rady: Miroslav Havlík, Eva Holečková, Jan Jelínek, Čeněk Milan Kadlec a Nataša Weberová.

Distribuci vede Alena Grospičková.

Na Slovanském výboru jsou úřední hodiny ve čtvrtek od 10 do 15 hodin.

Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 110 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel. 607 715 152.

internetová adresa: www.slovanskyvyborcr.cz (jejím redaktorem je Miroslav Havlík).

Adresa e-mail: slovanyborcr@volny.cz.

Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.

Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne 22. 12. 2022.

Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.